

**BUDI ODGOVORAN,
SPRIJEČI POŽAR!**

ŠTA JE POŽAR?

Požar predstavlja nekontrolisani proces sagorijevanja, čija pojava (plamen, toplota i produkti sagorijevanja) često ugrožava život ljudi i može da izazove velike materijalne štete. Požar je česta posljedica, kako elementarnih nepogoda tako i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća.

S druge strane, šumski požari, bilo da su izazvani ljudskom nepažnjom ili da su nastali spontano, mogu da izazovu katastrofu i ugroze čitave regije. Primjera ovakve vrste ima mnogo, a najsvježiji su veliki šumski požari koji su se desili 2007. i 2017. godine na teritoriji Crne Gore.

Na teritoriji Crne Gore je tokom ljetnjeg perioda 2017. godine zabilježeno 3125 požara, od čega se 2800 desilo na teritoriji Glavnog grada. Zabrinjavajuća činjenica je da ih je bilo čak 72 u jednom danu. Ovi podaci su zaista ozbiljni i tjeraju nas na razmišljanje da li smo zaista kao građani doprinijeli suzbijanju požara i zaštiti životne sredine.

PRIRODNE NEPOGODE ILI NEPOGODE IZAZVANE LJUDSKOM AKTIVNOSTI?

Analize pokazuju da je 65,4% požara izazvano ljudskom nepažnjom. Ljudi izazivaju požare namjerno, ili iz nehata i neznanja. Čovjek (antropogeni faktor) je uzročnik 95% šumskih požara u Crnoj Gori u posljednjih 20 godina. Manji broj požara je prouzrokovan udarima groma.

POSljedICE ŠUMSKIH POŽARA

POSljedICE ŠUMSKIH POŽARA SU VIŠESTRUKI:

01

EKONOMSKE

02

EKOLOŠKE

03

SOCIJALNE

Direktna šteta nastala kao rezultat požara izražava se u kubnim metrima ili eurima oštećene i uništene drvene mase, čime se na ograničen način prikazuju samo direktne ekonomske procjene šteta. Na primjer, šteta prouzrokovana požarima koji su 2012. godine zahvatili 7% teritorije Crne Gore, se procjenjuju na vrijednost od **4268000,00€**. Statistički podaci govore da je u periodu od 2010-2016 u Crnoj

Gori opožareno **60226,54 ha** šume.

Međutim, ono što se brojkama teško može prikazati jeste uticaj na ekološku i socijalnu funkciju šume. Pričinjena šteta biljnom i životinjskom svijetu, kao i zagađenje tla, vode i vazduha, erozija zemljišta, gubitak podzemnih i površinskih voda i sl. posmatraju se kao indirektno posljedice koje dugotrajno utiču na stabilnost ekosistema. Uzimajući u obzir činjenicu da je šumi potrebno više od 70 godina da se obnovi, procenjuje se da su indirektno štete i do tri puta veće od direktnih. Troškovi sanacije požara, kupovine potrebne opreme, kao i angažovanja svih institucija i subjekata na lokalnom i državnom nivou koji učestvuju u sprečavanju šumskih požara su u svakom slučaju mnogo manji u poređenju sa stvarnom štetom.

KAKO SPRIJEČITI POJAVU POŽARA?

BUDI ODGOVORAN, NE RADI SLJEDEĆE:

- 🔥 Poštuj znakove zabrane u oblastima velike opasnosti od požara;
- 🔥 Ne bacaj neugašene opuške cigareta na otvorenom prostoru;
- 🔥 Ne spaljuj nisko rastinje niti smeće na otvorenom prostoru blizu šuma i u urbanim sredinama;
- 🔥 Ne pali roštilj na otvorenom u blizini šuma, suve trave ili grana;
- 🔥 Ne ostavljaj smeće u šumi zbog mogućnosti samozapaljenja;
- 🔥 Poštuj naredbe nadležnih organa o zabrani loženja vatre na otvorenom prostoru u periodu pojačane požarne opasnosti.

Ukoliko primijetite lica koja svojim radnjama izazivaju požar ili sumnjate da to namjeravaju molimo vas da o tome odmah obavijestite Policiju na broj 122, opštinsku službu zaštite i spašavanja na broj 123 ili Operativno-komunikacioni centar Direktorata za vanredne situacije MUP-a na broj 112.

KAKO REAGOVATI U SLUČAJU NASTANKA POŽARA?

112

Ukoliko uočite požar ODMAH obavijestite Operativno-komunikacioni centar 112 Direktorata za vanredne situacije MUP-a ili opštinsku službu za zaštitu i spašavanje na broj 123;

PRILIKOM DOJAVE O POŽARU DEŽURNOM OPERATERU/ DISPEČERU PRUŽITE JASNE INFORMACIJE O:

- tačnoj lokaciji požara (što preciznije podatke o području zahvaćenom požarom);
 - trenutnom stanju požara;
 - pristupu ugroženom području (eventualne prepreke, prohodnost puteva...);
 - vrsti vegetacije zahvaćene požarom;
 - ugroženim objektima u blizini požara.
-
- Ukoliko je požar u početnoj fazi pokušajte ga ugasiti vodeći računa o sopstvenoj sigurnosti. Požar gasite niz vjetar, za gašenje koristite vodu ili priručna sredstva (zemlja, pijesak, mokra metla, grana sa zelenim lišćem);
 - Velike požare ne pokušavajte gasiti već se sklonite na bezbjedno mjesto;
 - Ukoliko se požar širi prema vašoj kući, a posjedujete česmu i crijevo za vodu upotrijebite ih da pokvasite i zaštitite prostor oko objekata;
 - Sačekajte vatrogasce-spasioce i pružite neophodne informacije o lokaciji požara, omogućite korišćenje izvorišta vode ukoliko postoje;

Ukoliko je požar u blizini vaše kuće ne napuštajte kuću osim ukoliko niste u potpunosti sigurni da možete bezbjedno da se sklonite - evakuacija se sprovodi samo u krajnjoj nuždi u pravcima koji nijesu ugroženi požarom i dimom i to prema uputstvima nadležnih službi.

U zavisnosti od posljedica koje krivično djelo može da proizvede, neko ko namjerno ili nenamjerno izazove šumski požar, rizikuje da bude kažnjen od šest mjeseci do 12 godina zatvora.

Paljenje livada i niskog rastinja za potrebe pospješivanja rasta pečurki, pripreme zemljišta za urbanističke radove, kao i od strane čobana za regeneraciju trave i bolju ispašu može izazvati opštu opasnost što predstavlja krivično djelo (KZ, čl.327). Građani mogu biti od ključne pomoći u prevenciji požara ukoliko primjete i prijave ovakve aktivnosti za koje sumnjaju da su nekontrolisane i zatražiti reakciju opštinskih službi zaštite i spašavanja i policije.

UKOLIKO SE POŽAR PRIBLIŽAVA VAŠOJ KUĆI

Ne stvarajte paniku.

Prenesite sve zapaljive materijale ako se nalaze u blizini vaše kuće na zatvoreno i zaštićeno područje.

Zatvorite sve otvore (dimnjaci, prozori, vrata itd), tako da vreli pepeo ne može da prodre u kuću.

Isključite dovod za gas i/ili tečno gorivo unutar i izvan kuće.

Uklonite tende sa balkona i prozora.

Omogućite pristup vatrogasno-spasilačkim vozilima tako što ćete otvoriti kapije.

Postavite merdevine na spoljni zid kuće suprotno od pravca širenja požara kako bi se obezbijedio direktan pristup krovu.

Povežite crijeva za vodu tako da se pokrije ukupna površina kuće.

Ukoliko je smanjena vidljivost, uključite unutrašnja i spoljašnja svjetla da bi se vidjelo kroz dim.

UKOLIKO JE POŽAR U BLIZINI VAŠE KUĆE

1. Nemojte napuštati kuću, osim ukoliko je izlaz u potpunosti bezbjedan.
2. Ne ulazite u vozilo. Vjerovatnoća da preživite u kući od nezapaljivih materijala je znatno veća nego u vozilu.
3. Ukoliko ostanete u kući:
 - Zatvorite vrata i prozore;
 - Blokirate pukotine vlažnom tkaninom kako bi spriječili da dim uđe;
 - Uklonite zavjese sa prozora;
 - Namještaj koji je u blizini prozora i vrata premjestite na sredinu sobe;
 - Zatvorite unutrašnja vrata kako bi usporili širenje požara;
 - Napunite kadu, umivaonik i kante vodom;
 - Okupite se svi zajedno u jednu sobu;
 - Provjerite da li imate lampe i rezervne baterije u slučaju nestanka struje.
4. Ukoliko je kuća napravljena od drveta, potražite utočište u postojećem zidanom objektu.
5. Ukoliko je naređena evakuacija, strogo pratite uputstva nadležnih i puteve evakuacije.

VAŽNI BROJEVI TELEFONA:

Direktorat za vanredne situacije MUP-a,
Operativno – komunikacioni centar **112 – OKC 112**

Evropski broj za hitne službe – **112**

Policija – **122**

Opštinske službe zaštite i spašavanja – **123**

Hitna medicinska pomoć – **124**

Služba sigurnosti na moru – **129**

Ova brošura je urađena u okviru projekta „Naše šume, naša briga” koji realizuju NVO Green Home u saradnji sa Direktoratom za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, Službom zaštite Glavnog grada i Upravom za šume.

Projekat je finansiran od strane Crnogorskog Telekomu kroz program Za Svako Dobro.

Projekat ima za cilj zaštitu šuma u Crnoj Gori i smanjenje rizika od katastrofa, kao i razvoj bezbjednosne kulture kroz podizanje svijesti građana o značaju šuma i destruktivnoj snazi požara, jačanje građanskog aktivizma i unapređenje saradnje među institucijama nadležnim za ovu oblast.

za
svako
dobro ♡

Ministarstvo unutrašnjih poslova
Direktorat za vanredne situacije

